

Finansal piyasalarda dün zayıf seyreden risk iştahı bu sabah tekrar toparlandı

Dün küresel riskli varlıklara olan talep zayıf seyretti. ABD Merkez Bankası (Fed) yetkililerinden gelen ılımlı mesajlara rağmen, borç tavanı anlaşmasına yönelik endişeler ve özellikle Çin'den gelen zayıf verilerin etkisiyle dün piyasaların önemli bir kısmı düşüşle kapandı. Fed Beige Book Mayıs sayısında ülkede ekonomik faaliyetin Nisan ayı ve Mayıs başında çok az değişim gösterdiğini, gelecekteki büyüme beklentilerinin ise biraz kötüleştiğini bildirdi. JOLTS açık iş pozisyonları verisi ise Nisan'da bir önceki aya göre tahminlerin üzerinde artış kaydederek istihdam piyasasındaki direnci ortaya koydu. Fed üyesi Philip Jefferson ekonomik görünümü daha iyi değerlendirebilmek için Haziran'da Fed'in faiz artırımına ara verebileceğini, Philadelphia Fed Başkanı Patrick Harker da bir sonraki toplantıda faizleri sabit tutma tarafında olduğunu söylediler. Almanya'da Mayıs ayı öncü verileri enflasyonda beklentilerin ötesinde bir düşüş yaşandığını ve enflasyonist baskının bir miktar hafiflediğini ortaya koydu. İtalya'da ise Mayıs ayı enflasyonu yukarı yönde sürpriz yaptı. Bu ortamda dün ABD 10 yıllık tahvil faizi 6 baz puan gerileyerek %3,64'e gelirken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 7 baz puan düştü ve %2,27 seviyesine indi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %1,2 gerilerken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksinde %0,9 düşüş oldu. Dolar endeksi %0,2 yükselirken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri de ortalamada %0,3 değer kaybetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,2 düşerken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %6,3 artış yaşandı. Altının ons fiyatı %0,2 yükseldi.

Yurtiçi finansal varlıklara yönelik risk iştahı dün kırılan bir seyir izledi. 2023 ilk çeyrek büyüme rakamları açıklandı ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYH) dirençli kaldığını gösterdi. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Nisan ayına ilişkin bankacılık sektörü verilerini yayınlarken, Hazine Haziran-Ağustos 2023 iç borçlanma stratejisini açıkladı. Dün Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri sırasıyla %1,3 ve %1,7 geriledi. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %1,4 değer kaybetti. Ülke risk priminde gerileme sürse de kısa vadeli tahvil faizleri yükseldi.

Günlük Değişimler

Dolar/TL	20,80 ▲ 1,6%	BİST 100	4.887 ▼ -1,3%
TR 2Y	11,95 ▲ 90 bp	TR 10Y	9,09 ■ 0 bp
DXY	104,3 ▲ 0,2%	MSCI Dünya	2.801 ▼ -0,9%
Altın (ons, \$)	1.962 ▲ 0,2%	ABD 10Y	3,64 ▼ -6 bp
Brent (varil, \$)	72,7 ▼ -1,2%	Karbon (ton, €)	81,0 ▲ 0,6%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	1,6%
Dolar/Rus Rublesi	4,5%
Dolar Endeksi	1,0%
Dolar/Brezilya Reali	0,4%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,2%
Dolar/Meksika Pesosu	0,2%
Dolar/Güney Afrika Randı	0,1%
JP Morgan GOÜ Endeksi	-0,3%
Dolar/Japon Yeni	-0,3%
Euro/Dolar	-0,4%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-3,4%
MSCI Kuzey Amerika	-0,6%
MSCI Dünya	-0,9%
MSCI GOÜ	-1,2%
MSCI GOÜ Avrupa	-1,2%
MSCI Asya Pasifik	-1,4%
MSCI Avrupa	-1,7%
MSCI Latin Amerika	-2,0%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	İmalat PMI	Mayıs		51,5
Euro Bölgesi	TÜFE (yıllık değişim)	Mayıs	6,3%	7,0%

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Yeni günde küresel risk iştahı borç tavanı anlaşmasının Temsilciler Meclisinde onaylanması ve Çin'den gelen pozitif aktivite verileriyle tekrar toparlandı. Borç tavanını yükselten yasa tasarısı Temsilciler Meclisi'nden geçerken, nihai onay için Senato'ya gönderildi. Çin'de Mayıs ayında Caixin imalat endeksi beklentileri aşarak yeniden genişleme bölgesine geçti. Bugün küresel tarafta Euro Bölgesi Mayıs ayı öncü enflasyon verileri izlenecek. Yurtiçinde ise Mayıs ayı imalat sanayi PMI ve İstanbul Ticaret Odası enflasyon verileri takip edilecek.

Mayıs ayı imalat sanayi PMI verilerinde karışık tablo ortaya çıktı. Çin'de Caixin imalat sanayi PMI resmi verilerin aksine Nisan'daki 49,5'ten Mayıs'ta 50,9'a yükselerek büyüme bölgesine döndü. Hindistan'da imalat sanayi PMI 57,2'den 58,7'ye hızlanırken, Güney Kore imalat sanayi PMI 48,1'den 48,4'e sınırlı toparlansa da daralma bölgesinde kaldı. Avustralya'da imalat sanayi Mayıs ayı PMI ön hesaplamadaki 48,0'dan 48,4'e revize edilirken, Japonya imalat sanayi PMI 50,8'den 50,6'ya güncellendi.

Almanya ve İtalya'da Mayıs ayı enflasyon verilerinde ayrışan bir tablo ortaya çıktı. AB uyumlu tüketici fiyat endeksi (TÜFE) Almanya'da Mayıs ayında %0,2 artış beklentilerine karşın %0,2 gerilerken, yıllık enflasyon Nisan ayındaki %7,6'dan %6,3'e indi. Aynı dönemde İtalya'da aylık bazda TÜFE %0,2 düşüş tahminlerinin aksine %0,3 artarken, yıllık enflasyon %8,7'den %8,1'e geriledi.

Almanya'da perakende satışlar Nisan'da zayıf tabloyu teyit etti. Aylık bazda perakende satışlar %1,0 olan beklentilerin hafif altında %0,8 artarken, yıllık bazda %8,6 daraldı. Mart ayı verileri ise bir miktar yukarı revize edildi.

2023 ilk çeyrekte gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) dirençli kaldı. Birçok ili etkileyen büyük depremin yaşandığı bu dönemde, takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış verilere göre GSYH çeyreklik bazda %0,3 artarken, yıllıklandırılmış GSYH büyümesi %3,0 seviyesinde gerçekleşti. Yıllık büyüme hızı ise takvim etkisinden arındırılmış veride %3,5'ten %3,8'e, arındırılmamış seride %3,5'ten %4,0'a toparlandı. 2022 yılı sonunda 905,5 milyar dolar olan yıllıklandırılmış GSYH ilk çeyrekte 970,0 milyar dolara yükseldi. Harcamalar tarafında büyümeye en yüksek katkı yine özel sektör tüketiminden gelirken, dış talep büyümeyi sınırladı. İktisadi faaliyet kolları büyümenin sürükleyicisinin yavaşlamakla birlikte yine hizmetler ağırlıklı faaliyetler olduğunu gösterdi. Tarım ve sanayide küçülme ayrışan tempoda da olsa sürerken, bu sonuçlar kısmen dış talepteki zayıflamanın, kısmen de depremin etkilerini yansıttı. Bununla birlikte, ülkenin geri kalanındaki faaliyetlerin canlı kalması ile Şubat ayındaki depremin toplam GSYH üzerindeki etkisi çok belirgin olmadı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) Haziran-Temmuz-Ağustos dönemi borçlanma stratejisini açıkladı. Buna göre, Haziran ayında toplam 57,0 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 50,0 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması planlıyor. Temmuz ayında toplam 123,3 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplamda 80,0 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması öngörülüyor. Ağustos ayında ise toplam 130,9 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık 85,0 milyar TL tutarında iç borçlanma yapılması programlanıyor. Bununla birlikte Hazine, Haziran ayında 7,8 milyar TL, Temmuz ayında 19,7 milyar TL ve Ağustos ayında 13,9 milyar TL karşılığı dış borç geri ödemesi gerçekleştirecek. Ancak Hazine söz konusu dış borç geri ödemelerine karşın stratejide ne kadar dış borçlanmaya gidebileceğine ilişkin bir bilgiye yer vermedi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Nisan ayına ilişkin bankacılık sektörü verilerini yayınladı. Sektörün aktif toplamı yıllık bazda %57,9 artışla 16 trilyon 384 milyar TL'ye yükselirken, krediler %57,8 genişleyerek 8 trilyon 911 milyar TL'ye çıktı. Mevduatlar yıllık bazda %68,8 artarak 10 trilyon 350 milyar TL olurken, özkaynaklar %63,6 büyüyerek 1 trilyon 565 milyar TL'ye ulaştı. Takipteki alacakların toplam nakdi kredilere oranı Nisan ayında %1,9 olurken, Nisan itibarıyla sermaye yeterliliği standart rasyosu %17,0, çekirdek sermaye yeterliliği rasyosu %13,6 olarak gerçekleşti. Sektörün dönemsel net karı geçen yılın Nisan ayına göre %47,4 artış gösterdi.

TÜİK Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE) Mayıs ayı sonuçlarını yayınladı. Buna göre, aylık bazda hizmet ÜFE %3,9 artarken, yıllık enflasyon %73,5'ten %71,8'e indi.

Küresel yenilenebilir enerji kapasitesi 2023 yılında rekor büyüme gösterecek. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından yayınlanan "Yenilenebilir Enerji Piyasası Güncellemesi – Haziran 2023" raporuna göre, küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin bu yıl 440 gigavat ile rekor büyüme göstereceği ve bu artışın %65'inin güneş enerjisi santrallerinden sağlanacağı öngörülmüyor. Rapor, güneş enerjisi santrallerindeki beklenen bu büyümede çatı tipi güneş enerjisi santrallerinin kurulmasının itici gücü olacağına işaret ediyor. Raporda ayrıca, 2023 ve 2024 yıllarındaki büyümenin ardından küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin 4.500 gigavata ulaşacağı belirtiliyor.

Kalkınma Gündemi

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 11. İş Dünyası İzleme Raporu'nu yayımladı. Küresel şoklar ve risklerin özellikle düşük ve orta gelirli ekonomilerde işgücü piyasasının toparlanmasını geciktirdiğini söyleyen rapor artan borç seviyelerinin, enflasyonun ve yüksek faizli ülkeler arasındaki istihdam uçurumunu kötüleştirdiğini vurguluyor. 2023 yılında işsizliğin pandemi öncesi seviyelerin altına düşmesi beklenirken bunda yüksek gelirli ekonomilerdeki toparlanmanın etkili olacağı tahmin ediliyor. ILO modellerine göre 2023'te iş arayış bulamayanların oranı kadınlarda (%14,5) erkeklere (%9,8) kıyasla daha fazla olacak. Rapora göre Türkiye'de meydana gelen 6 Şubat depremleri yaklaşık 220.000 işyerinin kaybına ve tahminlere göre çalışma saatlerinde %16 (647.000 tam zamanlı iş) düşüşüne sebep oldu. Depremlerin iş gelirlerinde 150 milyon dolarlık kayba sebep olduğu tahmin ediliyor.

Şirket ve Sektör Haberleri

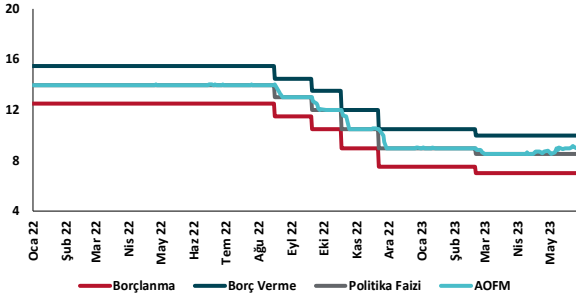
Otomobil üreticisi Toyota, ABD'nin Kuzey Karolina eyaletinde kuracağı yeni pil fabrikası için 2,1 milyar dolar ek yatırım kararı aldı. Şirketin ek yatırım kararı ile fabrikanın toplam yatırım tutarı 5,9 milyar dolara çıktı. Şirket daha önce 10 yeni elektrikli modeli tanıtacağını ve 2026 yılına kadar toplam 1,5 milyon adet elektrikli araç satmayı amaçladığını açıklamıştı.

Limak Holding İspanya'nın ünlü spor kulübü FC Barcelona'ya ait Spotify Camp Nou'nun yenilenme projesinin ihalesini üstlendi. İnşaat süreci başlayan projenin maliyeti toplam 1 milyar euro olacak. Yapımında kullanılacak çelik, cam, alüminyum benzeri malzemelerin 100 milyon euroluk bir kısmının (%30 ila %40'ının) Türkiye'den tedarik edilmesi planlanıyor.

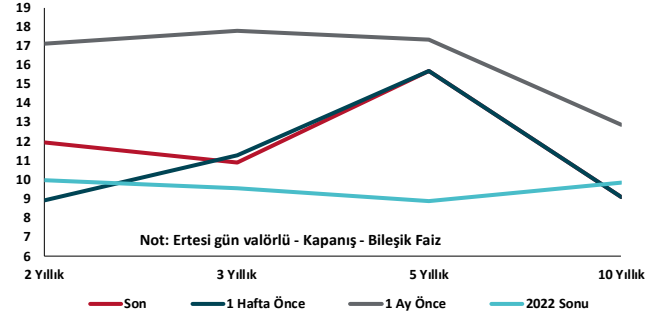
Amazon Türkiye ile PwC Türkiye, "Türkiye'deki KOBİ'lerin E-Ticaret Görünümü Raporu"nu yayınladı. Rapordaki bulgulara göre, KOBİ'lerin %25,3'ü e-ticaret faaliyetlerinde bulunurken, e-ihracat yapanların oranı sadece %4,1 olarak öne çıktı. Bununla birlikte rapor, KOBİ'lerin %76,8'i e-ihracatın ne olduğu ve nasıl yapılacağı konularında bilgi sahibi olmadığına işaret etti. E-ihracat yapan KOBİ'lerin %35'i, gelecek dönemde e-ihracat satışlarında artış olacağına inanırken, en fazla e-ihracatın en fazla gerçekleştiği ülke gruplarının sırasıyla AB (%40), Ortadoğu (%35,3) ve Afrika'ya (%16,6) olduğu belirtildi. Yine raporda yer alan verilere göre, 2017 – 2022 döneminde küresel sınır ötesi e-ticaret hacmi 2,5 kat artarken 3,6 trilyon dolara ulaşırken, Türkiye'deki e-ihracat hacmi 2019 – 2022 döneminde 2,8 kat artarak 33,8 milyar TL seviyesine çıktı.

Doğal gaz ithalatı Mart ayında yıllık bazda %26,6 geriledi. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun Mart ayına ilişkin "Doğal Gaz Piyasası Sektör Raporu"na göre, Türkiye'nin toplam doğal gaz ithalatı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %26,6 azalarak 4,56 milyar metreküp olarak kaydedildi. Aynı dönemde en fazla doğal gaz ithalatı 1,43 milyar metreküple Rusya'dan yapılırken, bu ülkeyi 922 milyon metreküple Azerbaycan ve 916 milyon metreküple İran takip etti. Rapor, Rusya'dan yapılan doğal gaz ithalatının %48,2 azaldığına, Azerbaycan'dan ve İran'dan yapılan ithalatın sırasıyla %21,2, ve %25,8 arttığına işaret ediyor. Bununla birlikte Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAS) tarafından yapılan açıklamaya göre, Haziran itibarıyla elektrik üretim amaçlı doğal gazın satış fiyatında, sanayi kuruluşlarında ve mesken abonelerinin tarifesinde değişiklik yapılmadı.

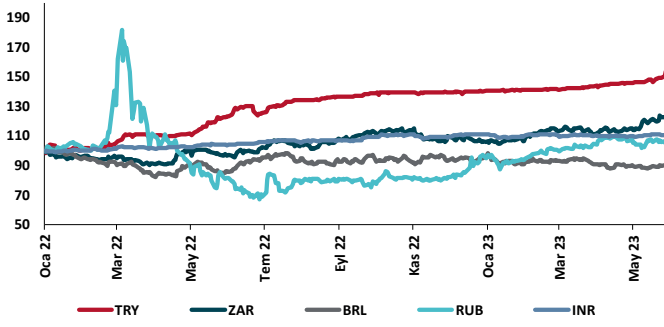
TCMB Faiz Koridoru

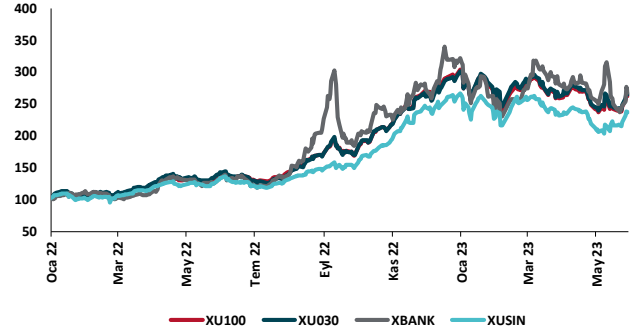
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

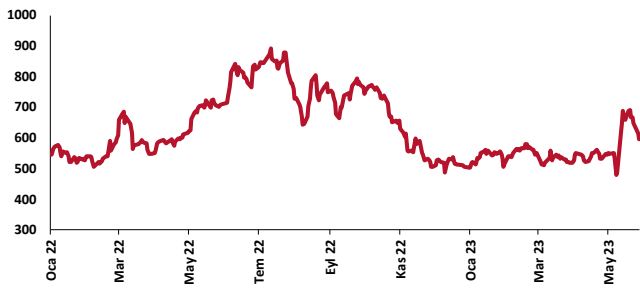
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

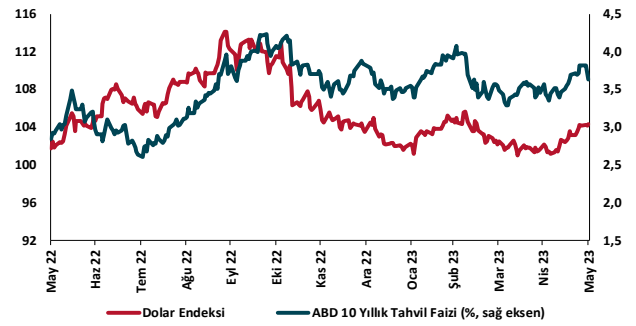
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

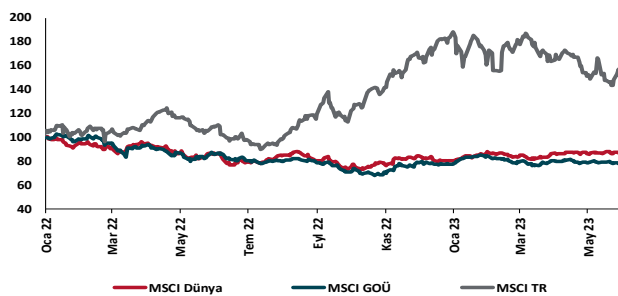
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

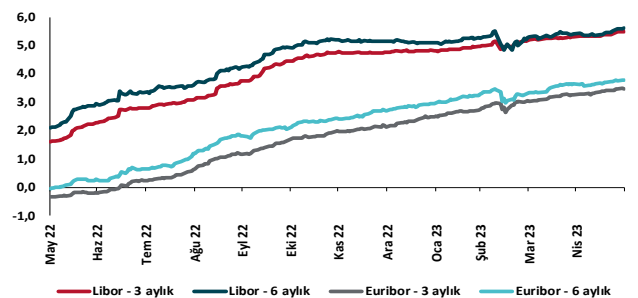
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.